

- a – Na dokumentu kancelárska poznámka: „Hlášeno, má se vyříditi jako obdobná podání, informovat vládu. Topolč[ianky] 3. IX. '23. Dr. Kuč[era].“
- 1 – Jan Malypetr (1873–1947), český agrární politik, v letech 1922–1925 ministr vnitra. V roce 1923 na jeho příkaz nebyl vydán spíšskému biskupovi Jánovi Vojtaššákovi cestovní pas k cestě do USA, kam byl pozván americkými Slovákmi na přednáškové turné. Odmítnutí vydání pasu bylo motivováno Vojtaššákovým radikálním autonomismem.

Najslávnejší Pane Prezident!

Kňazstvo Slovenska pod prapórom Kresťanskej Sociálnej Strany^a združené, naša vláda od roku 1921 stíha protizákonne tým, že jednoducho zastavila mu – počtom asi 250 duchovným – pôžitky, ktoré titulom doplnkovej kongruy^b a iných zákonitých výpomocí mu prináležia.

Márne sme sa uchádzali mnohokrát v Bratislave, márne v Prahe u pána ministra školstva; márný bol sľub pána ministra pred rokom nám daný; márnym ostal výrok najvyššieho administratívneho súdu v prípade – so všetkými stejnóm – dr. Augustína Petrášeka. Dľa toho výroku: protizákonne bola odopretá nám štátna podpora.

Keď až vládě Vám podriadenej nezáleží na tom, aby nespravodlivosť na nás páchaná sa napravila:

v poslednej inštancii obraciame sa ešte na Vás, Najslávnejší Pane Prezident!, prosiac naposledy: dajte rozkaz patričnému ministerstvu, aby bezodkladne, behom jedného mesiaca, od roku 1920 zastavené nám pôžitky – čo zo štátnej podpory nám prináležia – vyplatené boli.

Podlého zachádzania s nami sme si nezaslúžili. My proti štátu sa neprehršujeme. My pre jednoduché predsudky a podozrievania nesmieme byť stíhaní. – Oproti nám nikto zákonitou cestou ani zakročiť sa neopovážil doteraz.¹

A preto, tu pred vysokováženou Vašou Hodnosťou slávnostne sa osvedčujeme, že pred verejnou zahraničia pôjdeme s našou krivdou a na nás opovážlivo páchanou nespravodlivosťou, až sa nám nedá výnahrada za újmy nám učinené v najkratšom čase.

My chceme byť vernými občanmi nášieho štátu; my musíme všetky tarchy na nás uvalené znášať a plniť všetky občanské povinnosti, jako i povinnosti nášieho povolania. Chceme ich plniť vďačne i v budúcnosti, avšak musíme mať i Republiku za našu matku, a nie za Katanku.

Duchovným iných vierovyznaní pri stejných okolnostiach nedejú sa podobné krivdy: prečo sme týraní len my, katolícki kňazi?!

Dovolujúc ešte vo Vašej spravodlivosti a žiadajúc vážne zakročenie s najhlbšou úctou značíme sa
Vašej Milosti

oddaní

v Lukáčovciach dňa 10. okt[óbra] 1923.
ž[upa] Bratislavská

Augustin Petrášek, farár
Augustin [...]c, farár
Ján Knihay, farár

v mene všetkých stíhaných kresťanských sociálnych kňazov

DOPIS

AKPR, f. KPR, protokol R, inv. č. 979, č. j. D 5952/23, k. 15. Originál, rukopis.

- a – Zachovaný pravopis originálu.
- b – Kongrua – plat duchovného ve štátech, kde není zavedena odluka státu od církve.
- c – Příjmení nečitelné.
- 1 – Křesťansko-sociální strana (Országos Keresztényi-szocialista Párt) byla maďarskou iredentistickou katolickou stranou, byť v ní na počátku dvacátých let působili i uhersky cítící Slováci. Katoličtí duchovní hlásící se k této straně byli považováni za státně nespolehlivé osoby. Nárok na vyplácní kongruy duchovním státem uznanych církví stanovil teprve zákon č. 122/1926 Sb. z. a n. z 25. 6. 1926.

I. Hrušovský T. G. Masarykovi
Praha, 26. října 1923

/113

Pane presidente.

Vzhledem k stále se vyskytujícím zprávám ve veřejnosti, že mezi vedoucími činiteli koalice a mezi slovenskou stranou ludovou dochází k diskusi, ba snad již k vyjednávání ohledně vstupu jmenované politické strany do vládní koalice, dále vzhledem k zvláštním zjevům, které se objevily při volbách do obcí a do žup na Slovensku, dovoluji si Vám, pane presidente, tlumočiti následující názory o situaci slovenské, o níž jsem již s některými politiky slovenskými (dr. Ivan Markovič) mluvil a kteří v celku s názory tu uvedenými souhlasí.

Zajisté jest nespornou věcí, že jedním ze stěžejních bodů politiky československé jest, *aby byl definitivně rozřešen slovenský problém*^a ve smyslu naprostého splnutí obou větví národa, vlastně aby v našem národním životě nebylo vůbec slovenského problému. [J]est to životním a dobře pochopeným zájmem slovenské větve. Jest to životním zájmem české větve, jest to nutností pro zachování toho nového politického systému střední Evropy, který na dlouhé doby bude nejpevnější zárukou ideje nacionální na tomto území.